

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ХАЖИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА
МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ

ЧИҚИШИ

№ 185 (5278).

20

СЕНТЯБРЬ

ЖУМА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ТЕРИМЧИЛАР ҒАЙРАТИ

ТҒИТЕПА (Ўз мухбиримиздан). Свердлов номи колхоз пахтакорлари ҳар гектар ердан 38 центнердан ҳосил олиб 5150 тонналик хирмон кўтаринишга эришди. Азамат колхозчилар олинган мажбуриятга яраша ҳосил етиштирдилар.

Колхозда бу йил етиштирилган ҳосилнинг 3500 тоннаси машиналарда териб олинмоқчи. Бунинг учун 28 та пахта териш, 9 та қўсак, 3 та тўқил-

ган пахтани терадиган машиналар шай қилиб қўйилган. Машина теримига акратилган дала четлари машиналарнинг қайрилишига мослаб қўйилган.

Машиналар жўмладан майда карталарда 300 колхозчи кўл билан пахта термоқда. Кўп-мингкилограммчи теримчилардан Муножат Мусаева бир кунда 170 килограммга етказиб пахта термоқда. Зайнаб Жўраева, Шарифа Фармонбекова,

Қишлоғида Уташова, Қомилла Юнусовлар 130—150 килограммдан пахта териб бошқаларга ўрнатиш буюмларидир.

Қўлда терилмаётган пахта албатта хамирнинг учидан патири. Бугун-эрта барча терим агрегатлари пахта тушиб кетди. Бу машиналарнинг ҳар бири билан ўрта ҳисобда 130 тоннадан пахта терилиши керак. Бу албатта бўлади, — деди колхознинг бош агрономи Фозил Мусаев.

ЗАФАРЛАРИМИЗ—ЮБИЛЕЙГА

ОКТАБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-ВАГОНРЕМОНТ ЗАВОДИ ҒИЛДИРАК ЦЕХИ СЛЕСАРЛАРИ КОММУНИСТИК МЕХНАТ БРИГАДАСИНИНГ БОШЛИГИ В. СИРОТИНГА, БРИГАДА ИШЧИЛАРИ И. ГРЕБЕНЮК, Н. ЗУБРЕВ, Г. ПАЗИЛОВ, О. ХУСАНБОВ, С. СИВОВ, С. СИРОТИН УРТОҚЛАРГА

Қадри ўртоқлар!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети сизларни меҳнатда эришган катта ғалаба — тўққизинчи беш йиллик топириқларини мўддатидан илгари бажарганингиз билан қизғин таориклайдилар.

Кўп миллатли бригаданинг шавкатли меҳнатчилари СССР XXIV съезди тарихий қарорлари амалга оширилганлигини, партиянинг Ленинча миллий сиёсатининг дошмандлигини кўрсатувчи, заводнинг коллективининг шонли традициялари давом этганлигини ва кўнаётганлигини исбот этувчи яққол далилдир.

Сизнинг коллективингиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг аяқ олдириб, меҳнатнинг илгोर методларини қўлланган ва кўп касбларни эгаллаб беш йиллик топириқни мажбуриятда белгиланган мўддатидан икки ой илгари, 1974 йил 29 августда оқарди, 62 мингдан кўпроқ подшипникни ремонт қилиб берди. Бу эса

завод коллективига локомотивлар ҳамда вагонларнинг бир меҳрада ремонт қилиб туришига, унинг ҳар-ҳарини анча қаматтиришга имкон берди.

Сизлар эришган натижалар билан қиёқланмай беш йилликнинг охиригача яна 20 минг донда подшипникни ремонт қилиб бериш тўғрисида янги мажбурият олдингиз.

Сизнинг илгор тажрибангиз ва маҳоратингиз, шахсий мажбуриятларингизни бажариш йўлида юксак оқиллик ва масъулият ҳиссини кўрсатганлигингиз меҳнат ва моддий резервлар гўл улкан ва ҳилма-хил эканлигиндан равшан далолат бермоқда. Мана шу резервларини ишга солиш — КПСС XXIV съезди белгиланган бажариш топириқларини муваффақиятли бажариш демокдир.

Азиз ўртоқлар, социалистик ватанимизнинг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши йўлида сизлар қабул қилган мажбуриятларини бажариш соҳасидаги меҳнатингизда сизларга янги муваффақиятлар, катта бахт-саодат ва сийҳат-саломатлик тилаймиз.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР
МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

ОКТАБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-ВАГОНРЕМОНТ ЗАВОДИ ПОДШИПНИКЛАРИНИ РЕМОНТ ҚИЛУВЧИ СЛЕСАРЛАР КОММУНИСТИК МЕХНАТ БРИГАДАСИНИНГ РАПОРТИ

Бизлар, «Октябрь революцияси» номи Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводи подшипниклари ремонт қилувчи слесарлар бригадасининг аъзолари А. Деватова, Л. Казанцева ва Е. Губиналарнинг ташаббусини қувватлаб ва Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, зиммаимизга республика ва Ўзбекистон Компартияси юбилей шарафига беш йиллик вақтнинг мўддатидан илгари бажаришдан иборат юксак мажбурият олдик.

Бугун биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига шуни қувонч билан маълум қилаётганимиз, подшипникларнинг ремонт қилиш юзасидан беш йиллик топириқни мўддатидан илгари — 1974 йил 29 августда бажардик.

Бизнинг бригаданимиз тўққизинчи беш йилликнинг 60 минг подшипникни ремонт қилиб бериш тўғрисида топириқ олган эди.

Биз ўз имкониятларимиз ва резервларимизни аниқлаб, бригадани меҳнат реусларидан унумли фойдаланиш, материал сарфини қаматтириш ва бир неча касбларни эгаллаш, ердан ишларда сарфланган вақтни қисқайтириш, материалларни тежаш учун социалистик мусобақани аяқ олдириб, 3 йил 8 ой ичда беш йиллик топириқни қараганда 2.137 донга кўп — жамми 62.137 донда подшипникни ремонтдан чиқардик. Бутун коллективнинг меҳнатда кўрсатган ғайрат-шиқоатига

қўшган ҳамтарин ҳиссамиз тепловозлар ҳамда вагонларнинг ремонт қилиш лавини ошириб бажаришга имкон берди.

Заводимизнинг революцион традицияларини қўлайтириб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил тоналлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, бизнинг бригаданимиз тўққизинчи беш йиллик охиригача қўшимча равишда 20 минг подшипникни ремонт қилиш мажбуриятини олди.

Биз мана шу янги мажбуриятларимизни шараф билан адо этамиз деб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советини ишонтирмадик.

Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи В. СИРОТИН, бригада аъзолари: И. ГРЕБЕНЮК, Н. ЗУБРЕВ, Г. ПАЗИЛОВ, О. ХУСАНБОВ, С. СИВОВ, С. СИРОТИН.

Қишлоқ хўжалигимиз тўла машиналашмоқда. Асосий ишларнинг ҳаммаси техниканинг иштирокида, бажаришмоқда. Хирмонларимизга барака қиритишда машиналарнинг улуши катта. Шу сабабли махсус танилархи борган сари арзон бўлади.

Утган йил биз техникадан самарали фойдаландик. Ғўзаларимизни машина теримига мослаган ҳолда парвариш қилдик. Натижада ҳосилнинг 82 проценти техника ерданда иштирокида олинди. Мусулман Қодиров, Мамад Номозов, Дўсан Қодиров, Илс Айтизов ҳам тажрибали механизаторлар бир маъмулнинг ўзидан 140 тоннадан пахта териб, бизнинг шаронда юксак кўрсаткичларга эришдилар. Дала ишларининг комплекс механизациялашиши сабабли, ҳар гектар ердан 41

центнердан «оқ олтин» топиришга муваффақ бўлдик. Бу йил утган йилдагидан янада баракали меҳнат қилдик. Об-хаво қийинчиликларини енгдик. Ғўзани парвариш қилиш илгор агротехника мўддатларида ўтказилди. Шу билан бирга пахта йиғим-теримига ҳам пухта тайёргарлик қилиб борилди. Ўз вақтида дефоляция қилинди. Машина ишлайдиган майдонларда ғўзалар бегона ўтлардан тозаланди. Бу эса ҳар гектар ерда кўпроқ ҳосил туланишига имкониятлар берди.

Механизаторларимиз ишнинг пухта ташкил этилиши, ғўза парваришини сусайтирмаган ҳолда техника ремонтини қўчайтирдилар. «Ўзсельхозтехника»нинг Қўйи Чирчиқ район бирлашмасининг ходимлари бу соҳада қандайдир ердан беришди. Оқибатда 18 та икки қаторлик терим машинаси сифатли ремонтдан чиқарилди. 40 та тележка, пахта юклайдиган машиналар, шунингдек, қўсак юзладиган агрегатлар ҳам мўддатидан илгари тахт қилиб қўйилди.

Юқоридаги тадбирларнинг натижаси билан амалга оширилган машина теримини сулсайтирмалики хизмат қилди. Шунинг алоҳида қайд қилиш керакки, биздаги барча механизаторлар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар.

Шу кунларда далаларимиздаги қўсаклар қийғос очилди. Ўнда «зангори кема»ларнинг тез ва сифатли ишлайдиган пайти бошланди. Биз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб қилиб, қўйида йиллик лавининг 7—8 процентига пахта топириб, йиллик лавини 15 иш қўйида бажарамиз. Ҳосилнинг 90 проценти «зангори кема»лар ерданда териб олиб ҳар гектар ердан 43 центнердан пахта топиришга бел боғладик. 4 октябрда лавинимиз, 20 октябрда эса мажбуриятимизни бажариб, йиғим-теримда

КАТТА ХИРМОН ИШҚИДА

«Партия XXII съезди» колхозда пахта йиғим-теримини қилиб юборилди. Хўжалик республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилей йилида ҳар гектар ердан 40 центнердан, жами 3280 тонна пахтани она-Ватанга армугон этди. Иш билан сўзи бир илхоз меҳнатсеварларни бир дақиқани ганимат билан, ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Ана шу юксак хирмонга 3 бригада аъзолари ҳам муносиб ҳисса қўнишга азму-қарор қилганлар. Гулшанбуви Маллаева биринчи бўлиб терган пахтасини торозига қўйди. Унинг вазни 120 килограммни кўрсатди. Бундан завқланган бригадир чевар теримчига раҳмат айтди. Гулшанбуви оранинг қизи Марҳамат ҳам орада қолмасликка ҳаракат қилмоқда. Унинг терган пахтаси бир кунда 110—115 килограммни тақдир этмоқда. Соҳибжамол Меҳмонкулова эса ўзaro мусобақатга қў-

шилиб ҳар кун 100 килограммдан ошириб пахта термоқда.

Бригада аъзолари қабул пунктларига бир кунда 2—2,5 процентдан ошириб пахта топиришмоқдалар. Далада ишловчилар учун ҳамма шарт-шароитлар мўжайб этилган. Замонавий жихозлардан шийиш, ўрлар таъйинлаётган иссиқ оқат, чой, радио, телевизор, меҳнатсеварлар учун.

Бригадада машина теримига ҳам пухта эътибор қилинаптир. Дефоляция ишлари сифатли ўтказилди. Механизаторлардан Ж. Мирзаев, Х. Пардаев, А. Эргашевлар ўз терим агрегатларини мавсумга шайлаб қўйганлар. Х. Пардаев ва унинг шогирди Р. Раҳмоновлар 150 тоннадан пахта териб мажбуриятини олди.

Бу бригада тўққизинчи беш йилликнинг белгиланган тўртинчи йилда 92 гектарнинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил хирмони уюшга аҳд қилган.

А. ҚОДИРОВ,
Ўрта Чирчиқ району.

ЮБИЛЕЙ ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАВЕРЛАШНИНГ
БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 19 СЕНТЯБРГАЧА
БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун — машина терими, бир кунлик ўсиш, тўртинчи стун — мавсум бошидан бери

Янгийўл	1,65	10,20	—	0,09
Чиноз	1,55	7,92	0,61	0,99
Пискент	2,02	7,54	1,83	3,71
Бекобод	1,20	7,33	0,38	0,53
Бўка	2,00	7,07	1,94	2,97
Юқори Чирчиқ	0,85	4,13	0,85	2,05
Ўрта Чирчиқ	0,92	3,59	0,64	1,14
Оққўрғон	0,59	2,69	0,05	0,09
Қўйи Чирчиқ	0,19	0,53	—	—

Область бўйича 1,21 5,50 0,74 1,33

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА МАККАЖУХОРИ ДОНИ
ТОПИРИШИ БЎЎНДА ШУ ЙИЛ 19 СЕНТЯБРГАЧА
БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — топириқ тонна ҳисобида, иккинчи стун — бир кунда топирилган тонна, учинчи стун — топириққа нисбатан процент ҳисобида).

ЎРТА ЧИРЧИҚ	1250	6	102,8
БЎСТОНЛИҚ	730	—	100,3
Чиноз	1000	15	99,2
Оққўрғон	1270	—	99,0
Орхоникенд	580	20	88,7
Калинин	800	34	86,6
Пискент	900	24	85,7
Бўка	1220	27	95,3
Юқори Чирчиқ	1500	28	94,3
Оққўрғон	1700	99	94,0
Қўйи Чирчиқ	1640	72	93,8
Бекобод	1350	10	91,5
Янгийўл	1060	21	89,7

Область бўйича 15000 332 95,8

Суратда: Октябрь революцияси номи Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводи ғилдирак цехининг коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари (чапдан) С. Сиротин, В. Сиротин (Бригадир), Н. Зубрев, И. Гребенюк, С. Сивов ва О. Хусанбев ўртоқлар.

Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ).

ПЛАН 15 КУНДА

юксак кўрсаткичларга эришамиз.

Колхоз правдасини ва партия ташкилотини, теримни қўдан-қўнга аяқ олдириш учун барча чораларни қўришти. Иссиқ оқат иш бошида ташкил этилган. Механизаторларимиз меҳнатини икки сменада олиб борадилар. Машиналарни таъиниш иш жойида ташкил этилди. Бундан ташқари дала шийпонларида кўча савдо дўконлари ишлайди. Ҳар беш кунда қилинган ишлар якунланиб, илгор бригада, механизаторлар тақдирланди.

И. ШУБЛАДЗЕ,
Қўйи Чирчиқ районидаги «Москва» колхозининг раиси.

Ш. КИБАРОВ,
бош агроном.
М. МУРТАЗОЕВ,
бош механик.

АДАБИЁТИМИЗНИНГ ЁРҚИН ЮЛДУЗИ

Кремль саройида минбардаги ўзбекман,
Менга улугъ партия бу ҳуқуқни бахш этди,
Суюнчимдан бағримда минг боғу минглаб
Довруғим жаҳонданги барча халқларга
Отам тушда кўрмаган умид, орзу мешиқи,
Шунчалар баланд экан кишининг азиз
Боши.
Шу муносиб шафқатлар бариси
Ушмаган жони билан инсоният кўёши.
Имконият боғини гуллар билан безатдик,
Олтин-олатин гишт билан бу Ватан
Иқилганини тургаздик, бузилганини
Ўчирдик инсонларга шайтонлар ҳақоратини.
Уйимизни ёритур ҳар кимнинг ўз меҳнати,
Ҳар кимнинг ўз баҳори, ёзи, кузи, киши
Бор.
Бизларга бегонадир бекорчилик иллати;
Мақсадни, ниятни бор, ҳар кимнинг ўз
Бир чигит ерда униб жамолини
Уйимизнинг бир йили — баҳор, ёз, куз
Бир чаноқли пахтамин камолига етгунча
Кўзимиз чаноғига нурлар келиб етади.

ПАРТИЯГА МИНГ РАҲМАТ

Гафур ҒУЛОМ.

Андижонлик соҳибқирининг юзларидан
Бети бетимга тегса жонимга истироҳат.
Гул очилсин Қумрихон чаккасига тақулик,
Ҳар қадам меҳнатидан жонимизга
Шер қадам йиғитлардек Избосканда наин
Қоматиндан ўргилар, минглаб барно
Юдузлар ҳиқолати менинг ўткир кўзим
Ҳар бутун нон ушласа дастурхонда ўзим
Кенгашга йиғилганлар, бахтисиз бу
Ленин сизни қақирди Кремль саройига.
Ипак пахта унади олтин Сурхондарёда,
Кони бор: маъдани бор, камоли ўз
Мирзақўлда саҳрога маърифат нурин
Лениннинг даҳосидир, Лениннинг
Озод Шарқ кўкрагига йирик дурларин

Лениннинг даҳосидир, Лениннинг
Сени улугъламакка не ажаб сўз айтгани,
Бағримда чароғимсан, оламда кўзинг бор.
Дастурхон атрофида ҳаминча жойинг тайин,
Болаларини бадида айтиб кетган сўзинг
Пахтакор ўзбекларимиз, туркираган
Жаҳонга маълул бўлдиқ шу буюк ҳунар
Шижоатли, қудратли наслимиз, насобимиз,
Пахтакор бўлиб келган зар улаини зар
Ўч марта қаҳрамонлик менинг халқимга
Бўй баланд пахталарини экиб қўйган
Партия тақдирлаган меҳнатимиз асосидир,
Демак, бебурд эмасдир шу, минбардаги
Тошкентдек Шарқ йўлининг Москвадай
Бизни бағрига олди бўл омон, бўл эсон,
Билар омон яшаймиз, яша, тинчлик

Шу байроқдан англадик дўстлигини бир
Самарқанд қизларининг ёпиб чиққан
ЎзГўда Алшеришнинг покиза виждонидек,
Улуғбек кўра олган каттакан жаҳонидек,
Менинг қалбимда келган халқимизнинг
Дўстлигини ваъдаси бу бир бутун жаҳон
Ишонинг азизларим, бу ўзбекнинг
Биз шу ерга йиғилдик омонлик замон
Ҳаммамиз бир кишиниз — бу Лениннинг
Байроғимиз — пахтамин, текстиль
Ранг берган ишчиларга халқимизнинг
Умид моддий бўлади ҳар покиза ниятдан,
Яшай бер, азиз халқим — виждонимнинг
Партия буюклигини бир умр қўйласан
Кучимга куч қўшилур, халқимга иззат
Шу минбарда тик туриб келажакни
Келажакка, Ленинга, Партияга минг
1958 йил, февраль.

Ўз синфи, ўз халқининг кўзгу,
си бўлган одамлар бўлади ва бу
кўзгу синфини қўратини, халқ
нинг даҳосини тўла, бутун бори
ғи ила намоён қилиб беради.
Синфининг ҳам, халқининг ҳам бу
кўзгуга қараганда кўраги баланд
бўлади, руҳи бардам тортади,
юраги олижаноб туйғулар билан
тўлади, келажакка қараган кўз
лари янада равшанроқ, янада ўт
кироқ бўлиб қолади. Буюклиги
тирикчилигидек тан олинган шоир
Гафур Ғулом халқларнинг юксак
насли етиштириб берган мана
шундай бахтиёр санъаткорлар са
фида туради.

Гафур Ғулом бошдан оқ адабиёт
майдонига зўр бир баҳс ва зўр
бир мунозара билан кириб келди.
Унинг ilk шеърининг сарлавҳа
сидеқ шу мунозара бор... Гафур
Ғуломнинг мунозараси жамият
манфаатларидан қочадиганларга,
пикодин соф сўз ўйинига айланти
ришга, гўзаллиқни тор интим қо
биқлар ичига ўраш ва халқ жон
олиб жон бераётган қуиларда ҳам
«қора кўзлар», «соз каби сўзлар»
нинг мақтовларига бағишлаган
урнаётганларга қарши қаратил
гандир. Айтиш мумкинки, унинг
яқинида дунёқарашлар муноза
раси акс этмаган шеърини йўқ. У
ўз синфининг эътиқоди, қарашини,
фалсафаси, гўзаллиқ тўшунчаси
билан кучли қўролланган шоир.
Шу қўрол билан оламни ўзгарти
рувчиларга қарши чиқайотганлар
га, унинг йўлларига тўғон бўлиш
га интилайотганларга, ғойий буз
ғучиларга ва янги жамият ичи
дан аста бoш чиқариб келаятган
турли иллатларга, маразиларга
қарши аёвсиз курашади. Биноба
рин, мана шундай курашини ўз бо
шидан кечирган шоир ўз умрини
бахтиёр деб атаганда ҳақиқи эди.

УСТОЗ ҒАФУР ҒУЛОМ КАШФИЁТЛАРИ

Иброҳим ҒАҒУРОВ,
филология фанлари кандидати.

кишини юксак инсон барқ уриб
туради. У ўз замондошларининг
инсоний фаилатларидан тегисиз
бир ифтихор туйғуларига тўлади.
Ва ўз навоҳидида уларнинг томир
ларига илҳом ўтини қуйди, улар
да ўзларига нисбатан олий бир
инсон ҳиссини тарбиялайди, воғла
етказади. Халқимизнинг зиммаси
да зўр тарихий вазифа бор. Шо
ир мана шу вазифани бажаришда
халқнинг юрагига нашидалар олиб
киради, уни том маънода илҳом
лантиради. Шу маънода унинг
шеъри чинакам илҳомбахш шеър
дир.

Гафур Ғулом шеъринида уч
нараса аяқ нуқтада туради доим.
Буллар — халқ ва унинг янги тари
хий, коммунизм идеаллари ва ин
соний мушарраф қилгувчи меҳ
натидир. Гафур Ғулом ҳар нараса
мана шуларни оғинишади, мардо
на эътиқод билан улуғлади ва
ўзи ҳам улардан чинакам аяқни
баланд илҳом олди. Ва шу илҳом
учун умр бўйи миннатдор бўлиб
йилади. У бунга ҳақли эди.

Шоир иқидонинг рангларини,
фанқуллода етук образлари унинг
юқориди айтган уч нарасага бўл
ган эътиқоднинг эъридан, ком
муна идеалларига нисбатан тутган
позициясиндан озиқланди. Шу по
зиция унинг шеъринидаги асосий,
магистрал оҳанглари билан бел
либди. Образ муҳаббатдан ва дунё
қарашдан тўғилади. Бунинг дара
жасини англаш учун шоирнинг
мушарраф шеърларидан бири «Қиш»
шеърини эслаш kifой. Бунда даҳ
шатли гувилаган ўрмонлар, бего
дат уваллаган қуёнлар тасвири
берилади. Пенда, дехон хона
донда нон гулуриб кизариб иш
моқда, борчи билан лим-лим қо
зон тошиб қайнамоқда. Ваня эса
гитарда бир куйини тиндламоқ
да. Қудуққа сўзга кетаётган қиз
ларнинг дулоқларидан кўклам на
фаси келади. Беш яшар Олег эса
шўхлик билан чана судрамоқда...
Шеърнинг бу парчаларида шоир
нинг муҳаббати унинг тасвирига
кўчган. Рус кишилари ва рус та
биати соғлом ва жозибдор, айни
чоқда қадрлар тасвирлар ичра
гадланади.

Халқнинг кўзларини ёритган, шо
ирнинг кўзларини ўткир қилган
нараса бу Ленинга дўстлик — гола
ри ва бунинг жамият ҳаётидаги
улкан амалий қўриқларидир.
Шунинг учун ҳам «Менин осле
лик шеърим қониди Кремль юл
дузи донм омуҳа», дейди ифти
хор билан шоир. «Гафур Ғулом
поэзияси,— деб ёзади Абдулла
Қаҳҳор,— Лениннинг улугъ гола
ри бағишлаган илҳом билан меҳ
нат ва буюк рус совет адабиёти
нинг ҳаётбахш нури камолга ет
кизган тугма талантининг қўшили
шидан вужудга келган санъат
асарларидир...»

Бутун китобларимни варағ
варағ ахтариш
Ҳаминча улугъ инсон Гафурнинг
темасида.
Инсоннинг қатра қони менга
оламча мазмун.
Фақат ўзинг буюксан қўёш
системасида.

Гафур Ғулом ижодиёти — зўр
гулхан, унинг ҳар қандай қўри
ниши хилма-хил ёниш, яъни нур
ва ҳарорат демакдир. Гафур Ғу
лом бу алангани партиянинг иро
дасидан, бу ҳароратини ўлмас иш
ларга қўла ураётган халқнинг
қалбидан олди.

Яратувчилик меҳнатни улугълаган
шоир меҳнат шарафига айланди
«Батанинг униои — Меҳ
натободир», дейди ҳатто. Гафур
Ғуломнинг сўнги йиллар ижоди
еида табири оҳанглари, қардош
ва жаҳон халқларига қарата му
рожаатномалар, агар таъбир жо
из бўлса, саломнамалар кенг
ўрин тутди. У бир шеърда «мен
шарқлик шоирман илҳомим уфқи
Курил оролидан Африкага», деб
айтган эди. Унинг шеърлари кенг
фазога чиққан, у жуда кўп дунё
воқеаларини ўз ичига қамраб ола
ди. У Аргентина далаларига са
ломлар йўллайди, ҳинд халқига
қардош оқлиш тўғрисида, эрк ку
рашчиларини алангаи сўзлар бил
ан ҳимоя қилади ва олишлайди.
Булларнинг бариди бахтиёр
шарқлик бир шоирнинг ҳарорати,
эҳтиросли нафаси сезилиб туради.
У салом йўллаганда овозлик, ҳур
лик голларини таранум қилади
ва бунда ўз халқи номидан турб
сўзлайди. Яъни:

Инсонга ҳурмат бу—ўзини
танимақ,
Муқаддас атамак яшаган ерини.
На қулу, на хожа, на миннат,
на зулм
Муҳтарам санамак пешона
терини,—

Азиз ўзбек халқимдан буюк
оламга салом! Ҳа, Гафур Ғулом
халқнинг кўкрагини баланд қил
ган, унинг овозини жаҳонга та
нитган, дўстлар ичра дўст бир
халқнинг эзу орзу-истакларини би
лан, юрагинида кўри билан, за
миндаги ўрни билан, тарихий ва
замонавий равиши билан дунё
халқларини ошно қилишга интил
ган забардаст мастердир. Унинг
улкан ижодиётининг СССР Дав
лати муқофоти ва Ленин муқофо
ти билан тақдирланишида худди
мана шу нарсалар ҳал қилувчи
аҳамиятта эга бўлади.

Гафур Ғулом ижодиёти ўзбек
халқи босиб ўтган тарихий йўл
нинг эҳтирослар билан тўлиқ ба
дийий инъикосидир. Унинг «Қў
қан», «Икки васиқа» сингарини
асарлари ҳаётини ҳаётга, унинг
филкаш тарзига шунчалар яқин
оқини, улар ҳақи ҳанузгача деҳ
қон тўйлариди қуйланади. Худди
шундай гапни шоирнинг прозаси
ҳақида ҳам айтиш мумкин. Унинг
«Негай», «Тиритган мурда», «Ед
гор», «Шум бола» сингарини на
срли асарлари жуда ёрқин илгав оли
ган халқона характерлар ва жон
ли, широна ҳаёт воқеаларига
бойлиги билан ажралиб туради.
Гафур Ғулом прозасининг тили
дурдоналар тилидир. Уларда таш
беҳлар, ҳазил мутуйибалар, лати
фалар, широна гўзал ибора ва
ифодалар фаввордек отилиб ту
ради.

«Новот шимган болалар шир
ринлик лаззатини ўз оғизлариди
узоқроқ турилини истайдилар.
Мен ҳам босилиб чиққан ва энди
чиқадиган асарларимнинг жонига
берган ҳузури давомли бўлишини,
илҳом бўлса, абадий бўлишини
истар эдим,— деб ёзган эди Га
фур Ғулом ўз мақолаларидан би
рида.

Бутун халқимиз ўз шоирининг
тўла асарлар жидллари билан,
русча беш томлик асарлар сайла
маси билан танишмоқда. Унинг
асарлари қардош халқлар ва жа
ҳон адабиётларида кең таржима
қилинмоқда.
Унинг асарларидан халқи аба
дий ҳузур олади.
Фурсат шоирни азиз ва муқар
рам қилди.
Умрини шох сатрлар билан бе
заган Гафур Ғулом абадий бахти
ёрдир.

Гафур ҒУЛОМ.

Буюк оламга салом

Сурайё юлдузидек ялт этган тезлик билан
«Тў»лар учиб келади қадимий Шох
шахрга.
Искандар ололмаган ва Фирдавсий
мақтаган,
Низомий келмақ бўлган ўзбекнинг бош
шахрга.
«Тў»лар учиб келади Ява-ю
Малгаддан.
Йўлларига поиндоз ўзбекнинг азиз жон.
Кўзимиз йўлнингизга мунтазир илк
сахардан,
Эй ҳаёт қарвонининг нурлар минган
меҳмони.

Бу қизнинг оти Тошхон, менинг қизим
бўлади,
Қабоғида субҳидам алвонларнинг акси
бор.
Қўладаги гулнинг тўкса жаҳон тўлади,
Ўзи жуда покиза, гулларидек бегубор.
Тошхондаги гул билан, оддий ўзбек тил
билан
Меҳмонларини кутади мўйсафид
Гафур Ғулом.
Покиза виждон билан, қафидидаги дил
билан
Азиз ўзбек халқимдан буюк оламга
салом!
1958, октябрь.

Гафур Ғулом қаламкаш дўстлари даврасида

